

Datum van inontvangstneming : 28/01/2025

Zaak C-842/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

6 december 2024

Verwijzende rechter:

Cour de cassation (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 november 2024

Verzoekster:

DNO Yemen AS

Verweerders:

Petrolin Trading Limited

Moe Oil & Gas Yemen Limited

The Ministry of Oil and Minerals (of The Republic of Yemen)

Yemen Oil & Gas Corporation/The Yemen Company

Dove Energy Limited, geliquideerd

[OMISSIS]

ARREST VAN DE COUR DE CASSATION, PREMIÈRE CHAMBRE CIVILE
(HOOGSTE RECHTER IN BURGERLIJKE EN STRAFZAKEN, FRANKRIJK,
EERSTE CIVIELE KAMER)

VAN 27 NOVEMBER 2024

DNO Yemen AS, vennootschap naar Noors recht, gevestigd [OMISSIS] [te] Oslo (Noorwegen), heeft cassatieberoep (nr. G 22-13.596) ingesteld tegen het arrest van 5 oktober 2021 van de cour d'appel de Paris (rechter in tweede aanleg Parijs, Frankrijk) [OMISSIS], in het geding tussen haar en:

1. Petrolin Trading Limited, vennootschap naar buitenlands recht, geregistreerd op de Britse Maagdeneilanden, gevestigd [te] Road Town [OMISSIS] (Britse Maagdeneilanden),
2. Moe Oil & Gas Yemen Limited, vennootschap naar buitenlands recht, geregistreerd op de Kaaimaneilanden, gevestigd [OMISSIS] [te] Grand Cayman (Kaaimaneilanden),
3. het Ministry of Oil and Minerals (of The Republic of Jemen), gevestigd [OMISSIS] [te] Sana'a (Jemen),
4. de vennootschap Yemen Oil & Gas Corporation/The Yemen Company, gevestigd [OMISSIS] [te] Sana'a (Jemen),
5. Dove Energy Limited, vennootschap naar Engels recht, geliquideerd, gevestigd [OMISSIS] [te] Londen (Verenigd Koninkrijk),

verweerders in cassatie.

De vennootschap Petrolin Trading Limited heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld tegen hetzelfde arrest.

Verzoekster in het principale cassatieberoep voert tot staving van haar cassatieberoep één middel aan.

Verzoekster in het incidentele cassatieberoep voert tot staving van haar cassatieberoep één middel aan.

[OMISSIS] [procedurele elementen en standaardformules]

Feiten en procedure

- 1 Het Ministry of Oil and Minerals (of The Republic of Yemen) (hierna: „Ministry of Oil and Minerals”) en de vennootschap Yemen Oil and Gas Corporation (hierna: „YOGC”), die volledig in handen is van de staat Jemen, hebben met de vennootschap DNO Yemen AS (hierna: „DNO”), de vennootschap Petrolin Trading (hierna: „Petrolin”), de vennootschap MOE Oil & Gas Yemen (hierna: „MOE”) en de vennootschap Dove Energy (hierna: „Dove”) olie- en gasexploitatie- en productieverdelingsovereenkomsten gesloten die een arbitrageclausule bevatten.
- 2 Vanaf 2014 wensten DNO, Petrolin, MOE en Dove zich terug te trekken uit deze overeenkomsten.
- 3 In 2015 startten het Ministry of Oil and Minerals en YOGC een arbitrageprocedure onder auspiciën van de Internationale Kamer van Koophandel.

- 4 DNO, Petrolin en MOE hebben beroep tot vernietiging ingesteld van de op 15 juli 2019 in Parijs gedane uitspraak, waarbij zij werden veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan het Ministry of Oil and Minerals en YOGC.
- 5 De cour d'appel de Paris heeft dit beroep bij arrest van 5 oktober 2021 verworpen, waartegen cassatieberoep is ingesteld.
- 6 Na eraan te hebben herinnerd dat met verordening (EU) nr. 1352/2014 van de Raad van 18 december 2014 betreffende beperkende maatregelen in verband met de situatie in Jemen (hierna: „verordening nr. 1352/2014”), zoals aangevuld bij verordening nr. 2015/878 van de Raad van 8 juni 2015 tot wijziging van bijlage I, uitvoering werd gegeven aan de maatregelen die bij verschillende resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties waren opgelegd met het oog op de concrete bedreiging die de situatie in Jemen vormde voor de internationale vrede en veiligheid in de regio, preciseert de cour d'appel de Paris in zijn arrest dat artikel 2, lid 2, van die verordening bepaalt dat „[a]an of ten behoeve van in bijlage I genoemde natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen [...] geen tegoeden of economische middelen rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking [worden] gesteld”.
- 7 De cour d'appel de Paris overweegt dat, hoewel het niet aan de rechter bij wie de vordering tot vernietiging is ingesteld staat, zelfs niet langs de weg van controle op de naleving van de internationale openbare orde, om deze sancties uit te breiden tot personen die niet op de bij de sancties gevoegde lijsten staan, het wel zijn verantwoordelijkheid is om te verifiëren of de erkenning of tenuitvoerlegging van de uitspraak niet in strijd is met deze sancties door „rechtstreeks of onrechtstreeks” tegoeden ter beschikking te stellen ten gunste van natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen die in bijlage I worden genoemd of dat deze tegoeden ten behoeve van hen worden gebruikt. De cour d'appel de Paris voegt eraan toe dat deze verificatie moet worden uitgevoerd met betrekking tot de situatie zoals beoordeeld op de dag dat de rechter uitspraak doet en daarom gebaseerd moet zijn op serieuze, nauwkeurige en overeenstemmende aanwijzingen dat de opgelegde sancties niet zijn nageleefd als gevolg van de tenuitvoerlegging van de arbitrale uitspraak.
- 8 De cour d'appel de Paris is van mening dat, om van een onrechtstreekse terbeschikkingstelling te kunnen spreken, moet worden vastgesteld dat het Ministry of Oil and Minerals en YOGC feitelijk handelen „in naam, onder de zeggenschap van of in opdracht van” de op de lijst geplaatste personen en dat zij van plan zijn de litigieuze tegoeden ter beschikking te stellen ten gunste van laatstgenoemden.
- 9 Het arrest brengt in herinnering dat ingevolge artikel 55b van de richtsnoeren inzake sancties, opgesteld door de Raad van de Europese Unie (geactualiseerd op 4 mei 2018) de criteria die in aanmerking moeten worden genomen bij de vaststelling of een andere persoon of entiteit onder de zeggenschap staat van een persoon of entiteit onder meer kunnen omvatten:

„(d) het bezit van het recht tot het uitoefenen van een overheersende invloed op een rechtspersoon of entiteit ingevolge een met die rechtspersoon of entiteit aangegane overeenkomst of een bepaling in het memorandum of de akte van oprichting, wanneer het recht dat die rechtspersoon of entiteit beheerst een dergelijke overeenkomst of bepaling toestaat; of

(e) het hebben van de bevoegdheid tot het uitoefenen van het recht om de overheersende invloed als bedoeld in punt d) uit te oefenen zonder de houder van dat recht te zijn; of

(f) het hebben van het recht om alle of een deel van de activa van een rechtspersoon of entiteit te gebruiken.

[...]

Indien aan een van deze criteria is voldaan, wordt de rechtspersoon of entiteit vermoed onder de zeggenschap te staan van een andere persoon of entiteit, tenzij per geval het tegendeel kan worden bewezen.”

- 10 In het arrest wordt verklaard dat geen van de overgelegde elementen de bewering kunnen staven dat het Ministry of Oil and Minerals, de vertegenwoordiger van de wettige regering van Jemen, die door de internationale gemeenschap wordt erkend en de steun geniet van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds, handelt onder de zeggenschap van of in opdracht van de personen waarop de sancties zijn gericht, terwijl de burgeroorlog in Jemen voornamelijk tussen die regering en de gewapende Houthi-beweging woedt.
- 11 De cour d’appel de Paris verklaart in het arrest dat uit de overgelegde elementen weliswaar volgt dat zowel de wettige regering als de Houthi-rebellen zeggenschap over de YOGC opeisen, maar dat niet is aangetoond dat deze twee partijen in onderling overleg handelen en dat de eerste onder de zeggenschap staat van of handelt in opdracht van de laatste, dat, veeleer, de minister-president van de wettige regering van Jemen op 23 augustus 2015 een brief aan buitenlandse oliemaatschappijen heeft gestuurd, waarin hij deze oproept om alleen zaken te doen met personen die onder het gezag van de wettige regering staan, en waarin hij preciseert dat alle in februari 2015 door de Houthi-rebellen uitgevaardigde besluiten, benoemingen en richtlijnen ten aanzien van het Ministry of Oil and Minerals en de daarmee verbonden autoriteiten en organismen, als nietig worden beschouwd, dat geen enkele richtlijn of instructie van de Houthi-rebellen en de daarmee verbonden comités binnen het Ministry of Oil and Minerals en de daarmee verbonden autoriteiten en eenheden mag worden uitgevoerd, en dat, ten slotte, buitenlandse exploitanten geen aan de staat verschuldigde bedragen mogen overmaken voordat zij in kennis zijn gesteld van de plaats en de datum van de overmaking.
- 12 Volgens het arrest is het om te spreken van een verwerving van zeggenschap over YOGC daarom niet voldoende om enkel uit te gaan van haar officiële website die de naam van een Houthi-minister vermeldt, aangezien deze site gehackt kan zijn,

zoals deze vennootschap en het Ministry of Oil and Minerals beweerden, of van het verslag van het Jemenitische persagentschap Saba van een bijeenkomst in aanwezigheid van de Houthis-premier Bin Habtoor, waarbij Mahmoud el Nom, voorgesteld als uitvoerend directeur van YOGC, „een korte presentatie gaf over de activiteiten van de vennootschap als onderdeel van haar plan voor het lopende jaar, in het bijzonder met betrekking tot het rantsoeneringsprogramma voor benzine, diesel en gas voor huishoudelijk in de hoofdstad en de vrije [door de Houthis gecontroleerde] gouvernementen”.

Middel

- 13 DNO heeft cassatieberoep ingesteld en Petrolin heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld. Deze vennootschappen komen op tegen het arrest waarbij hun beroep tot vernietiging van de uitspraak is verworpen.
- 14 Zij betogen dat de rechter bij wie de vordering tot vernietiging is ingesteld een arbitrale uitspraak kan vernietigen indien de erkenning of tenuitvoerlegging ervan een flagrante schending is van de internationale openbare orde. Onder verwijzing naar de bepalingen van artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1352/2014 voeren zij aan dat de uitdrukking „rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking [worden] gesteld” een ruime betekenis heeft, die, zoals met name is verduidelijkt in de door de Raad van de Europese Unie opgestelde en op 4 mei 2018 geactualiseerde richtsnoeren inzake sancties, betrekking heeft op, niet alleen de situatie waarin tegoeden ter beschikking worden gesteld ten gunste van een persoon of entiteit die niet op de lijst staat, maar eigendom is van of onder zeggenschap staat van een persoon of entiteit op de lijst (punten 55a, 55b, 55d), maar ook, volgens punt 55e, op situaties waarin sprake is van „het onrechtstreeks ter beschikking stellen van tegoeden of economische middelen aan op een lijst geplaatste personen of entiteiten [...] die niet in het bezit zijn of onder controle staan van op een lijst geplaatste entiteiten”.
- 15 Zij leiden, om te beginnen, hieruit af dat de cour d’appel de Paris, door zijn onderzoek te beperken tot de vraag of het Ministry of Oil and Minerals en YOGC daadwerkelijk handelden „in naam, onder de zeggenschap van of in opdracht van” de op de lijst geplaatste personen ten aanzien van wie beperkende maatregelen zijn vastgesteld en of dat zij van plan waren de litigieuze tegoeden ten gunste van laatstgenoemden uit te winnen, artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1352/2014 heeft geschonden door hieraan een voorwaarde toe te voegen die deze bepaling, evenals artikel 1520, lid 5, van de code de procédure civile (Frans wetboek van burgerlijke rechtsvordering), niet bevat.
- 16 Voorts leiden zij hieruit af dat de cour d’appel de Paris, om zijn beslissing met het oog op artikel 1520, lid 5, van de code de procédure civile en artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1352/2014 rechtsgeldig te funderen, had moeten nagaan, zoals verzocht, of de tenuitvoerlegging van de uitspraak, voor zover dit ertoe leidde dat de tegoeden ter beschikking van YOGC werden gesteld, ten goede kwamen of konden komen aan een in bijlage I bij de verordening genoemde natuurlijke

persoon, rechtspersoon, entiteit of lichaam, zelfs wanneer zij geen zeggenschap over YOGC hebben, noch deze vennootschap opdrachten kunnen geven.

Toepasselijke beginselen en bepalingen

I – Unierecht

- 17 De instrumenten van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Europese Unie omvatten de in artikel 215 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) vastgelegde mogelijkheid om „beperkende maatregelen” te treffen, dat wil zeggen preventieve sancties tegen derde staten waarvan het gedrag een bedreiging vormt voor de internationale vrede en veiligheid en die beginselen van het internationaal recht of de mensenrechten hebben geschonden. Deze beperkende maatregelen, die onder de bevoegdheid van de Raad van de Europese Unie vallen, kunnen negatieve gevolgen hebben voor derde partijen die niet zijn aangewezen en die niet verantwoordelijk zijn voor de handelingen die tot de vaststelling van een financiële sanctieregeling hebben geleid (arrest van het Hof van Justitie van 30 juli 1996, Bosphorus, C-84/95, EU:C:1996:312).
- 18 Zij zijn onderworpen aan de wettigheidstoetsing door de Unierechter.
- 19 Verordening nr. 1352/2014 geeft op Europees niveau uitvoering aan de verschillende resoluties die sinds 2014 door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zijn aangenomen met betrekking tot Jemen die voorzien in een „[v]erplichting om alle tegoeden en economische middelen die eigendom zijn, in het bezit zijn of rechtstreeks of onrechtstreeks onder zeggenschap staan van personen of entiteiten die door het Comité op de lijst zijn gezet of van personen of entiteiten die namens hen of onder hun leiding optreden, of van entiteiten die eigendom zijn van of onder hun zeggenschap staan, te bevriezen en om te voorkomen dat tegoeden en economische middelen aan of ten behoeve van deze personen of entiteiten ter beschikking worden gesteld”.
- 20 Artikel 2 van verordening nr. 1352/2014 bepaalt het volgende:
 - „1. Alle tegoeden en economische middelen die toebehoren aan of eigendom zijn, in het bezit zijn of onder zeggenschap staan van een in bijlage I bij deze verordening genoemde natuurlijke persoon of rechtspersoon, entiteit of lichaam, worden bevroren.
 2. Aan of ten behoeve van in bijlage I genoemde natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten of lichamen worden geen tegoeden of economische middelen rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking gesteld.”
- 21 Bijlage I bij de verordening vermeldt de onderbevelhebber van de Houthi-groep, de militaire bevelhebber van de Houthi, alsmede de voorzitter van de General People’s Congress Party van Jemen, voormalig president van de Republiek Jemen.

- 22 De uitvoering van de „beperkende maatregelen” die door de Raad van de Europese Unie zijn aangenomen en die preventieve sancties zijn die worden opgelegd aan derde staten waarvan het gedrag een bedreiging vormt voor de internationale vrede en veiligheid en die beginselen van het internationaal recht of de mensenrechten hebben geschonden, heeft geleid tot de publicatie van richtsnoeren die op 4 mei 2018 zijn geactualiseerd.
- 23 Deze richtsnoeren bevatten de volgende bepalingen met betrekking tot de „naleving” van de beperkende maatregelen:

„K. Naleving

[...]

I. Eigendom en zeggenschap

[...]

Zeggenschap

55b. De bepalende criteria bij de vaststelling of een andere persoon of entiteit onder de zeggenschap staat van een persoon of entiteit, alleen of krachtens een overeenkomst met een andere aandeelhouder of derde partij, kunnen onder meer omvatten:

(a) het recht hebben of het uitoefenen van de bevoegdheid om de meerderheid van de leden van het toezichthoudend, leidinggevend of bestuursorgaan van een dergelijke rechtspersoon of entiteit aan te stellen of te ontslaan; of

(b) het aangesteld hebben, enkel als gevolg van de uitoefening van zijn stemrechten, van de meerderheid van de leden van het toezichthoudend, leidinggevend of bestuursorgaan van een rechtspersoon of entiteit die gedurende het lopende en voorgaande begrotingsjaar in functie waren; of

(c) het, ingevolge een overeenkomst met andere aandeelhouders in of leden van een rechtspersoon of entiteit alléén zeggenschap hebben over de meerderheid van de aandeelhouders- of ledenstemrechten in die rechtspersoon of entiteit; of

(d) het bezit van het recht tot het uitoefenen van een overheersende invloed op een rechtspersoon of entiteit ingevolge een met die rechtspersoon of entiteit aangegane overeenkomst of een bepaling in het memorandum of de akte van oprichting, wanneer het recht dat die rechtspersoon of entiteit beheerst een dergelijke overeenkomst of bepaling toestaat; of

(e) het hebben van de bevoegdheid tot het uitoefenen van het recht om de overheersende invloed als bedoeld in punt d) uit te oefenen zonder de houder van dat recht te zijn¹]; of

(f) het hebben van het recht om alle of een deel van de activa van een rechtspersoon of entiteit te gebruiken; of

(g) het op geconsolideerde basis beheren van een rechtspersoon of entiteit gepaard gaande met het publiceren van geconsolideerde jaarrekeningen; of

(h) het gezamenlijk en hoofdelijk delen van de financiële verplichtingen van een rechtspersoon of entiteit of het garanderen van deze verplichtingen.

Indien aan een van deze criteria is voldaan, wordt de rechtspersoon of entiteit vermoed onder de zeggenschap te staan van een andere persoon of entiteit, tenzij per geval het tegendeel kan worden bewezen.

55c. Het vervullen van de bovengenoemde criteria van eigendom of zeggenschap kan per geval worden weerlegd.

II. Het onrechtstreeks ter beschikking stellen van tegoeden of economische middelen voor op een lijst geplaatste personen en entiteiten

55d. Indien de eigendom of zeggenschap overeenkomstig de bovenvermelde criteria is vastgesteld, wordt het ter beschikking stellen van tegoeden of andere economische middelen aan een niet op een lijst geplaatste rechtspersoon of entiteit die in het bezit is of onder controle staat van een wel op een lijst geplaatste persoon of entiteit, in beginsel beschouwd als het onrechtstreeks ter beschikking stellen van tegoeden of economische middelen aan een op een lijst geplaatste persoon of entiteit, tenzij per geval redelijkerwijs kan worden vastgesteld op basis van een risicogerichte aanpak, rekening houdend met alle ter zake doende omstandigheden, waaronder de onderstaande criteria, dat de tegoeden of economische middelen in kwestie niet zullen worden gebruikt door noch ten gunste van de bewuste op een lijst geplaatste persoon of entiteit.

Er dient onder meer rekening te worden gehouden met de volgende criteria:

(a) de datum waarop de contractuele verhouding tussen de betrokken entiteiten is aangegaan en de aard van de verhouding (bijv. koop-, verkoop- of distributieovereenkomst);

(b) het belang van de sector waarin de niet op een lijst geplaatste entiteit actief is voor de op een lijst geplaatste entiteit;

(c) de kenmerken van de ter beschikking gestelde tegoeden of economische middelen, waaronder het potentiële praktische gebruik ervan door, en de mate

¹ Bijvoorbeeld door middel van een dekmantelbedrijf.

waarin zij gemakkelijk kunnen worden overgedragen aan, de op een lijst geplaatste entiteit.

(d) Een economisch middel wordt niet beschouwd als ten gunste zijnde van een op een lijst geplaatste persoon of entiteit om de loutere reden dat het middel door een niet op een lijst geplaatste persoon of entiteit is gebruikt om winsten te boeken die mogelijk gedeeltelijk zijn uitgekeerd aan een op een lijst geplaatste aandeelhouder.

55e. Er zij op gewezen dat onder het onrechtstreeks ter beschikking stellen van goederen of economische middelen aan op een lijst geplaatste personen of entiteiten ook kan worden verstaan het ter beschikking stellen van deze zaken aan personen of entiteiten die niet in het bezit zijn of onder controle staan van op een lijst geplaatste entiteiten.”

- 24 Het Hof van Justitie heeft verklaard dat de uitdrukking „ter beschikking gesteld” ruim moet worden opgevat, daar zij niet doelt op een bijzondere juridische kwalificatie maar alle handelingen omvat die volgens het toepasselijke nationale recht moeten worden verricht zodat een persoon daadwerkelijk de volle beschikkingsbevoegdheid over het betrokken goed kan verkrijgen [arrest van 11 oktober 2007, Möllendorf en Möllendorf-Niehuus (C-117/06, EU:C:2007:596, punt 51), met betrekking tot de uitlegging van artikel 2 van verordening (EG) nr. 881/2002 van de Raad van 27 mei 2002 tot vaststelling van bepaalde specifieke beperkende maatregelen tegen sommige personen en entiteiten die banden hebben met Usama bin Laden, het Al-Qa’ida-netwerk en de Taliban].
- 25 Het Hof heeft verklaard dat de nationale rechter zal moeten nagaan bij de beoordeling of een economisch middel indirect ter beschikking is gesteld of de bestuurder van de vennootschap waaraan dit middel ter beschikking moest worden gesteld, namens, onder de zeggenschap van of in opdracht van de op lijst vermelde vennootschap had gehandeld en het voornemen had om het betrokken actief ten behoeve van deze laatste te gebruiken [arrest van 21 december 2011, Afrasiabi e.a. (C-72/11, EU:C:2011:874, punten 52 en 53), met betrekking tot de uitlegging van artikel 7, lid 3, van verordening (EG) nr. 423/2007 van de Raad van 19 april 2007 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran].
- 26 Het Hof heeft gepreciseerd dat om te kunnen aannemen dat goederen indirect ter beschikking zijn gesteld aan een persoon wiens naam is opgenomen op de lijst in bijlage III bij deze verordening, zij aan deze persoon moeten kunnen worden doorgegeven of deze de beschikkingsbevoegdheid over die goederen moet hebben, met name gelet op het bestaan van juridische en financiële banden tussen de begunstigde van de goederen en die persoon [arrest van 17 januari 2019, SH (C-168/17, EU:C:2019:36) met betrekking tot de uitlegging van artikel 5, lid 2, van verordening (EU) nr. 204/2011 van de Raad van 2 maart 2011 betreffende beperkende maatregelen in verband met de situatie in Libië en artikel 17 van verordening (EU) 2016/44 van de Raad van 18 januari 2016 betreffende

beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Libië en tot intrekking van verordening (EU) nr. 204/2011].

- 27 Wat betreft, tot slot, de tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 423/2007 van de Raad van 19 april 2007 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran heeft het Hof verklaard dat bij de uitlegging van genoemde verordening rekening moet worden gehouden met de tekst en het doel van resolutie 1737 (2006) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van 23 december 2006 2007 betreffende beperkende maatregelen tegen Iran. Het Hof heeft aldus verklaard dat hieruit volgt dat deze maatregelen preventief bedoeld [waren], in die zin dat zij beoogden de proliferatiegevoelige nucleaire activiteiten in die staat te verhinderen (arrest van 11 november 2021, Bank Sepah, C-340/20, EU:C:2021:903, punten 53 en 54).

II – Nationaal recht

- 28 Ingevolge artikel 1518 van de code de procédure civile staat tegen een in Frankrijk gedane uitspraak inzake internationale arbitrage uitsluitend het rechtsmiddel van vernietiging open.
- 29 De bevoegdheden van de rechter bij wie de vordering tot vernietiging is ingesteld worden geregeld in artikel 1520 van de code de procédure civile dat luidt als volgt:

„Vernietiging kan slechts plaatsvinden indien:

[...]

5. De erkenning of de tenuitvoerlegging van het vonnis in strijd is met de internationale openbare orde.”

- 30 Volgens artikel 1527, tweede alinea, van de code de procédure civile verschaft de verwerping van het beroep tot vernietiging het exequatur voor de arbitrale uitspraak of voor de bepalingen ervan die de rechterlijke toetsing hebben doorstaan.
- 31 Het staat aan de rechter bij wie de vordering tot vernietiging is ingesteld om concreet na te gaan of de opnemings van een arbitrale uitspraak in de Franse rechtsorde een duidelijke schending van de internationale openbare orde vormt [OMISSIS] [verwijzing naar de nationale rechtspraak].

Motivering van de prejudiciële verwijzing

- 32 De belangrijkste vraag in het cassatieberoep betreft de criteria om te bepalen of er sprake is van een onrechtstreekse terbeschikkingstelling in de zin van verordening nr. 1352/2014. Preciezer gezegd gaat het om de vraag of de betaling, ingevolge de arbitrale uitspraak, van de aan het Ministry of Oil and Minerals en YOGC

verschuldigde bedragen er onrechtstreeks toe leidt dat die bedragen ter beschikking worden gesteld ten gunste van de in bijlage I genoemde natuurlijke of rechtspersonen, entiteiten of lichamen.

- 33 Het Ministry of Oil and Minerals en YOGC, schuldeisers ten aanzien van de door DNO, Petrolin en MOE krachtens de tenuitvoerlegging van de uitspraak verschuldigde bedragen, staan zelf namelijk niet op die lijst.
- 34 DNO en Petrolin voeren aan dat zeggenschap over of eigendom van een persoon of entiteit waarop de beperkende maatregelen zijn gericht, van een persoon aan wie die tegoeden ter beschikking worden gesteld, geen noodzakelijke voorwaarde is in de zin van artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1352/2014, uitgelegd in het licht van de punten 55d en 55e van de door de Raad vastgestelde richtsnoeren, om te kunnen spreken van een dergelijke onrechtstreekse terbeschikkingstelling van tegoeden aan de bestrafte persoon of entiteit. Zij zijn van oordeel dat andere omstandigheden kenmerkend kunnen zijn voor het onrechtstreeks ter beschikking stellen van tegoeden en dat het in dit verband voldoende is om aan te tonen dat er een risico bestaat dat de tegoeden ten gunste van de bestrafte personen ter beschikking kunnen worden gesteld, of dat de tegoeden ten behoeve van hen worden gebruikt.
- 35 Het Ministry of Oil and Minerals en YOGC betogen primair dat de cour d'appel de Paris, na de ter terechtzitting overgelegde elementen op hun eigen merites te hebben beoordeeld, heeft geoordeeld dat er geen serieuze, nauwkeurige en overeenstemmende aanwijzingen waren dat de tegoeden onrechtstreeks ter beschikking waren gesteld aan personen op wie de beperkende maatregelen van toepassing waren.
- 36 De advocaat-generaal is van mening dat het begrip „onrechtstreekse terbeschikkingstelling” ruim is en dat voor de erkenning ervan niet noodzakelijkerwijs is vereist dat wordt bewezen dat het Ministry of Oil and Minerals en YOGC daadwerkelijk handelen „namens, onder de zeggenschap van of in opdracht” van de personen op wie de beperkende maatregelen gericht zijn en dat zij het voornemen hebben om de litigieuze tegoeden ten gunste van deze laatstgenoemden te gebruiken.
- 37 De feitelijke situatie die wordt beschreven in het arrest waartegen cassatieberoep is ingesteld, doet in wezen vragen inzake de bewijslast rijzen in een context van onzekerheid over de politieke situatie in het betrokken land.
- 38 Nagegaan moet worden of artikel 2, lid 2, van verordening (EU) nr. 1352/2014 van de Raad van 18 december 2014 betreffende beperkende maatregelen in verband met de situatie in Jemen aldus moet worden uitgelegd, in het licht van de door de Raad gepubliceerde richtsnoeren (geactualiseerd op 4 mei 2018), dat onder onrechtstreekse terbeschikkingstelling kan worden verstaan het ter beschikking stellen van tegoeden aan overheidsentiteiten die niet onder de beperkende maatregelen vallen, indien vaststaat dat de onder die maatregelen

vallende personen binnen die entiteiten een invloed uitoefenen die rivaliseert met die van de wettige regering die niet onder die maatregelen valt.

- 39 Wanneer het bestaan van deze rivaliserende invloed wordt vastgesteld, rijst de vraag of artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1352/2014 aldus moet worden uitgelegd dat de entiteiten waaraan de tegoeden ter beschikking worden gesteld, worden geacht te worden gecontroleerd door de personen op wie de beperkende maatregelen van toepassing zijn. Zo ja, kan het tegendeel dan worden bewezen? Is het in dit verband relevant dat de wettige regering die niet onder de beperkende maatregelen valt, niet samenwerkt met de personen die onder deze maatregelen vallen?
- 40 Mocht op basis van de aan de nationale rechter overgelegde elementen niet kunnen worden beoordeeld of de beslissende invloed binnen de entiteit waaraan de tegoeden ter beschikking zijn gesteld, toekomt aan de wettige regering dan wel aan de personen op wie de sancties zijn gericht, dan vraagt de Cour de cassation zich af of het enkele redelijke risico dat deze laatstgenoemden uiteindelijk geheel of gedeeltelijk van deze tegoeden zullen profiteren, volstaat om de sancties toe te passen.
- 41 Aangezien de uitlegging van artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1532/2014, waarvan het antwoord op deze vragen afhangt, niet zo voor de hand ligt dat zij geen ruimte voor redelijke twijfel laat, moeten de in het dictum vermelde prejudiciële vragen overeenkomstig artikel 267 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie worden gesteld.

RECHTDOENDE:

Gelet op artikel 267 VWEU;

VERWIJST de Cour de cassation de navolgende prejudiciële vragen naar het Hof van Justitie van de Europese Unie:

1) Moet artikel 2, lid 2, van verordening (EU) nr. 1352/2014 van de Raad van 18 december 2014 betreffende beperkende maatregelen in verband met de situatie in Jemen aldus moet worden uitgelegd, in het licht van de door de Raad gepubliceerde richtsnoeren (geactualiseerd op 4 mei 2018), dat onder onrechtstreekse terbeschikkingstelling kan worden verstaan het ter beschikking stellen van tegoeden aan overheidsentiteiten die niet onder de beperkende maatregelen vallen, indien vaststaat dat de onder die maatregelen vallende personen binnen die entiteiten een invloed uitoefenen die rivaliseert met die van de wettige regering die niet onder die maatregelen valt?

2) Wanneer het bestaan van deze rivaliserende invloed wordt vastgesteld, moet artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1352/2014 dan aldus worden uitgelegd dat de entiteiten waaraan de tegoeden ter beschikking worden gesteld, worden geacht te worden gecontroleerd door de personen op wie de beperkende maatregelen van toepassing zijn? Zo ja, kan het tegendeel dan worden bewezen? Is het in dit

verband relevant dat de wettige regering die niet onder de beperkende maatregelen valt, niet samenwerkt met de personen die onder deze maatregelen vallen?

3) Mocht op basis van de aan de nationale rechter overgelegde elementen niet kunnen worden beoordeeld of de beslissende invloed binnen de entiteit waaraan de tegoeden ter beschikking zijn gesteld, toekomt aan de wettige regering dan wel aan de personen op wie de sancties zijn gericht, volstaat dan het enkele redelijke risico dat deze laatstgenoemden uiteindelijk geheel of gedeeltelijk van deze tegoeden zullen profiteren, om de sancties toe te passen?

De behandeling van het cassatieberoep wordt geschorst in afwachting van de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie [OMISSIS]

[OMISSIS] [procedureel]